

СКАНДИНАВСКИ ПРИКАЗКИ

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© Венера Атанасова, подбор и превод, 2019

© Борис Стоилов, художник, 2019

© Издателство „Изток-Запад“, 2019

ISBN 978-619-01-0506-0

СКАНДИНАВСКИ ПРИКАЗКИ

Съставител
Венера Атанасова

СЪДЪРЖАНИЕ

Принц Линдворм	7
Добрите съседи	17
Бьорн Ловеца	25
Младият селянин и неговата котка	33
Старият великан Хоп	41
Лапи и горският цар Тапио	47
Ханс и Грете	55
Свадливите жени и глупавите им мъже	63
Безценният съвет	71
Мъдрата кралица Дагмар	77
Изкусната предачка и гномът Късметлия	85
Смехът на морския човек	91
Предсказанието на селянина	97
Ласи и нейната кръстница	103
Сделката на Тордур	111
Подарък за Дядо Коледа	117

ПРИНЦ ЛИНДВОРМ

норвежка приказка

Имало едно време един прекрасен млад крал, който бил женен за най-прелестната кралица. Те се обичали много, но за да бъде щастието им пълно, им липсвало само едно нещо – нямали си деца. Това често ги натъжавало, защото на кралицата ѝ се искало да си имат едно мъничко детенце, което да гушка и с което да си играе, а кралят жадувал за наследник на кралството.

Един ден кралицата излязла да се поразходи сама и срещнала една сбръчкана старица, която приличала на магьосница, но не изглеждала зла.

Старата жена попитала:

– Защо сте толкова печална, красива госпожо?

– Няма смисъл да ти казвам, добра жено – отговорила кралицата, – защото никой на света не може да ми помогне.

– О, това никога не се знае – рекла старицата. – Просто ми разкажете какво ви мъчи и може би ще мога да оправя нещата.

– Как би могла да го сториш, добра жено? – възкликнала кралицата и добавила: – Кралят и аз си нямаме деца, затова съм толкова тъжна.

– А не е нужно – казала старицата. – Мога да поправа това мигновено, ако направите точно каквото ви кажа. Слушайте. Тази вечер при залез слънце вземете една делва и я сложете с дъното нагоре на земята в северозападния ъгъл на вашата градина. На сутринта при изгрев слънце я вдигнете и под нея ще намерите две рози – червена и бяла. Ако изядете червената роза, ще ви се роди момче, а ако изядете

бялата роза – момиче. Но ви предупреждавам, каквото и да правите, не трябва да изяждате и двете рози, защото иначе ще съжбялявате! Запомнете това!

– Много ти благодаря – отвърнала кралицата, – това наистина е добра новина! – И поискала да даде на жената своя златен пръстен, но старицата отказала да го вземе.

Прибрала се кралицата в двореца и направила така, както ѝ казала старата жена. На следващата сутрин по изгрев слънце отишла в градината, вдигнала делвата и с изненада видяла, че под нея наистина имало две рози – червена и бяла. Изведнъж я обзела нерешителност.

„Ако избира червената – помислила си тя – и родя момченце, то ще порасне, може да отиде на война и да го убият. Ако избира бялата и се сдобия с момиченце, то ще остане известно време с нас, но един ден ще се ожени и ще ни напусне. Така че и в двата случая накрая може да останем без дете.“

След дълго чудене кралицата избрала бялата роза и я изяла. Тя била толкова сладка, че младата жена не устояла и изяла и червената роза, забравяйки предупреждението на старицата.

След известно време кралят заминал на война и докато го нямало, кралицата родила две деца. Едното било прекрасно бебе, а другото – Линдворм, или змей. Като го видяла, младата майка ужасно се изплашила, но той изпъзлял от стаята и сякаш никой освен нея не го виждал, така че тя си помислила, че е сънувала.

Мъничкият принц бил толкова прекрасен, че сърцето на кралицата преливало от радост, а както се досещате – и сърцето на краля, когато се прибрал у дома и намерил своя син и наследник. Младата майка не казала нито дума за Линдворм, макар че от време на време си мислела за него.

Минали години. Бебето пораснало и се превърнало в красив млад принц. Дошло време той да се ожени. Кралят

го изпратил със златна каляска, теглена от шест бели коня, да посети и други кралства, за да потърси принцеса, достойна да стане негова съпруга. Обаче още на първия кръстопът каляската била спряна от толкова огромен змей, че можел да изплаши и най-смелите. Той стоял по средата на пътя, раззинал широко голямата си уста, и извикал:

– Невеста за мен преди невеста за теб!

Принцът накарал кочияша да обърне и да мине по друг път, но това се оказало безполезно, защото на първия кръстопът пред тях отново се появил Линдворм и извикал:

– Невеста за мен преди невеста за теб!

След още няколко такива опита принцът трябвало да се върне в двореца на родителите си и да се откаже от посещенията си в чужди кралства, а майка му била принудена да признае, че казаното от Линдворм е вярно. Той наистина бил по-големият от близнаците ѝ и първи трябвало да се ожени.

На краля и кралицата не им оставало нищо друго, освен да намерят невеста за Линдворм, ако искали по-малкият му брат да се ожени. Ето защо кралят отправил покана към принцесата от една далечна страна да се омъжи за сина му, без да уточнява за кой от двамата му сина става въпрос. Принцесата приела и пристигнала в двореца, но не ѝ позволили да види младоженеца, докато не застанал до нея в голямата зала за брачната церемония и вече било късно да се откаже. На следващата сутрин принцесата била изчезнала. В леглото спял само Линдворм и било съвсем ясно, че е изляз жена си.

След известно време принцът решил, че сега може да замине да си търси невеста. Тръгнал той с теглената от шест бели коня златна каляска, но още на първия кръстопът се озовал пред застаналия на сред пътя змей, който извикал:

– Невеста за мен преди невеста за теб!

Напразно принцът опитвал да мине от другаде. Всеки път пред каляската се изпречвал Линдворм и викал:

– Невеста за мен преди невеста за теб!

Върнал се принцът в двореца, а баща му изпратил поканата до принцесите в няколко други кралства да се омъжат за сина му. Най-накрая пристигнала втора принцеса, този път от много, много далечна страна. И на тази принцеса не позволили да види младоженеца, докато не застанал до нея в голямата зала за брачната церемония и вече било късно да се откаже. На следващата сутрин тя била изчезнала, а в леглото спял само Линдворм.

Принцът за трети път потеглил да си търси невеста, но както и преди, на всеки кръстопът пред каляската се изпречвал змеят с широко раззината уста и искал първо той да се ожени. Върнал се принцът при баща си и му казал:

– Трябва да намериш друга булка за по-големия ми брат.

– Не знам къде да я търся – отвърнал кралят. – Вече си спечелих врагове в лицето на двамата велики владетели, които изпратиха тук дъщерите си, и нямам представа как да намеря друга принцеса. Хората започват да говорят страховити неща и не съм сигурен, че някоя кралска дъщеря ще се осмели да приеме поканата ми.

В една колиба близо до гората живеел кралският овчар с единствената си дъщеря. Един ден кралят отишъл при него и го попитал:

– Даваш ли съгласието си своята дъщеря да се омъжи за сина ми Линдворм? Ще те направя богат и ще живееш охолно до края на дните си.

– Не съм съгласен, Ваше Величество – отвърнал овчарят. – Тя е единственото ми дете и искам да се грижи за мен, когато остарее. Освен това, щом Линдворм не е пощадил две красиви принцеси, няма да пощади и нея. Той просто ще я погълне, а тя е твърде мила и добра за такава съдба.

Обаче кралят не приемал „не“ за отговор и накрая овчарят трябвало да се съгласи. Когато съобщил на дъщеря си,

че ще бъде невеста на принц Линдворм, тя била напълно съкрушена. Девојката побягнала в гората, разплакана, кършела ръце и оплаквала жестоката си участ. Докато скитала из гората, от корубата на един огромен дъб излязла стара магьосница и я попитала:

– Защо плачеш така горчиво, красиво момиче?

Девојката отвърнала:

– Няма смисъл да ти казвам, защото никой на света не може да ми помогне.

– О, това никога не се знае – рекла старицата. – Просто ми разкажи какво те мъчи и може би ще мога да оправя нещата.

– Как можеш да го сториш, бабо? – възкликнала овчарската дъщеря. – Ще ме омъжват за по-големия син на краля, който е змей. Той вече се венча за две красиви принцеси и ги погълна и мен ме чака същата съдба. Така че как да не съм тъжна?

– А не е нужно – казала магьосницата. – Мога да поправа това мигновено, ако направиш точно каквото ти кажа.

Клетата девојка се съгласила.

– Тогава слушай – рекла старицата. – Като свърши брачната церемония и дойде време да се оттеглите да си почивате, поискай да те облекат в десет снежнобели нощници. После поискай да донесат в спалнята ви една вана, пълна с пепелива вода, и една вана, пълна с мляко, и толкова камшика, колкото слугата може да носи. Когато Линдворм ти каже да съблечеш нощницата си, ти поискай от него да си свали кожата. Прави така, докато той свали всичките си кожи. Когато това стане, натопи камшиците в пепеливата вода и го нашибай с тях, после изкъпи тялото му с млякото, а накрая го притисни в обятията си дори и само за миг.

– Последното е най-ужасното нещо, което мога да си представя! – възкликнала дъщерята на овчаря и потръпнала при мисълта, че ще трябва да докосне студеното и хлъзгаво тяло на змея.

– Направи така, както ти казах, и всичко ще бъде наред – рекла старата магьосница и изчезнала в корубата на дъба.

Когато дошъл денят на сватбата, девойката била откарана в двореца със златната каляска, теглена от шест бели коня, за да бъде нагиздена като булка. Като пристигнала, дъщерята на овчаря поискала след брачната церемония да я облекат с десет снежнобели нощници и да донесат в младоженската спалня една вана, пълна с пепелива вода, една вана, пълна с мляко, и толкова камшика, колкото слугата може да носи.

Придворните дами си помислили, че това е някакво глупаво селско суеверие, но кралят заповядал да ѝ дадат каквото е поискала.

Девойката била нагиздена в прекрасна премяна и изглеждала най-хубавата булка. После я отвели в залата, където трябвало да се състои брачната церемония, и тя видяла Линдворм едва, когато влязъл и застанал до нея. Венчали ги, а след това кралят дал богато угощение в чест на своя син.

Когато пиршеството приключило, младоженците били отведени в покоите им. Прислужниците облекли булката в десет снежнобели нощници. Щом вратата на спалнята се затворила, Линдворм се обърнал към младата си жена и казал:

– Скъпа невесто, съблечи си нощницата.

Дъщерята на овчаря не се уплашила, а му отговорила:

– Скъпи съпруже, ще го направя само след като ти свалиш кожата си.

– Никой досега не се е осмелявал да иска това от мен – изревал страховито Линдворм, но след малко започнал да стене и да се извива и след няколко минути на пода до него лежала голяма змийска кожа. Девойката съблякла първата си нощница и я хвърлила върху нея.

– Скъпа невесто, съблечи си нощницата – казал пак женихът.

А тя отвърнала:

– Скъпи съпруге, ще го направя само след като ти сва-
лиш кожата си.

Линдворм отново започнал да стене и да се извива и
след няколко минути на пода до него лежала втора змийска
кожа. Младоженката побързала да съблече втората си нощ-
ница и да я хвърли върху нея.

Това се повтаряло, докато на пода се натрупали девет
змийски кожи, всяка от които била покрита от снежнобя-
ла нощница. Сега се показало огромното, хлъзгаво като на
плужек туловище на Линдворм, което изглеждало отворачи-
телно. Тогава младата невеста грабнала камшиците, пото-
пила ги в пепеливата вода и започнала да го шиба с всички
сили. След това го окъпала във ваната с мляко. Накрая го
завлякла на леглото и го притиснала в обятията си. Щом
направила това, тя мигом заспала.

На следващата сутрин рано-рано кралят и придворните
дошли пред спалнята и надникнали през ключалката – ис-
кали да разберат какво е станало с девойката. Тъй като не
могли да зърнат нищо, най-накрая се осмелили да открех-
нат вратата и о, чудо! – на леглото спяла невестата, жива и
здрава, а до нея лежал не змей, а най-красивият момък, ко-
гото били виждали.

Кралят изтичал да доведе кралицата и всички в двореца
били обхванати от невиджана радост. Вдигнали втора сват-
ба, много по-пищна от първата, и тържествата продължили
седмици наред. Никоя булка не била обичана толкова мно-
го от краля и кралицата, както тази бедна овчарска дъщеря,
защото благодарение на своя разум и смелост тя била спа-
сила от злата магия техния син, принц Линдворм.